

մերը ոչ միայն ներշնչված էին երկու երկրների եկեղեցիների և ժողովուրդների համագործակցությունը և փոխադարձ հարաբերությունները սերտացնելու ցանկությամբ, այլև տրամադրված էին նպաստելու ԵՀԽ-ի 5-րդ համագումարի աշխատանքներին:

Երկու երկրների ներկայացուցիչներն էլ ցանկացան տալ օրինակ համագործակցության և եկեղեցիների միության հետագա զարգացման, նպաստել, որ ստեղծվեն պայմաններ խաղաղության, արդարության և ազատության՝ աշխարհի բոլոր ժողովուրդների համար:

Երկու երկրների ներկայացուցիչները մի անգամ ևս շեշտեցին քրիստոնեական իրենց ընդհանուր այն համոզումը, որ Հիսուս Քրիստոս աղբյուրն է, ավետաբերը և ներշնչողը ազատության և միության: Հիսուս Քրիստոս մեր խաղաղությունն է: Նա մեզ ճշմարտապես ազատագրում է: Նա մեր միության խարխալն է, հիմքը եկեղեցու փրկչական առաքելության, առաջնորդը յու-

րաքանչյուր անհատի և բոլոր ժողովուրդների, ազգերի ու մարդկության:

Հանդիպումների ընթացքում ուսումնասիրվեցին նաև այն տարբերություններն ու ընդհանրությունները, որոնք գոյություն ունեն օրթոդոքս և բողոքական եկեղեցիների միջև փրկության-ազատության, շնորհների, սրբագործման և անձի փրկության խնդիրներում:

Կոչ եղավ գործնականապես մասնակցելու, իբրև անհատ և իբրև եկեղեցի, սոցիալական և քաղաքական կյանքին, պայքարելու մեղքի և սատանայի սև ուժերի դեմ:

Երկու կողմերը միաձայնությամբ հաստատեցին կարևորությունը երկու երկրների համագործակցության և հարաբերության, իրենց ժողովրդի բարօրության և ամբողջ աշխարհի համար: Խնդիր դրվեց, որ պետք է համագործակցել ի նպաստ միջազգային լարվածության մեղմացման պրոցեսի խորացման, զինաթափման զարգացման վերաբերյալ տեղի ունեցող բանակցությունների, որոնց համար երկու երկրների պետությունները ջանքեր են գործադրում:

ՈՒՂՂԱՓԱՌ ԱՍՏՎԱԾԱԲԱՆՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ԿՐԵՏԵՆՈՒՄ

Ա/թ. մարտի 7—14-ը Կրետեում գումարվեց օրթոդոքս եկեղեցիների աստվածաբանների խորհրդակցական մի ժողով՝ պարզաբանելու համար Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդի Նախորդիում կայանալիք 5-րդ համագումարում քննվելիք մի շարք հարցեր:

Օրթոդոքս եկեղեցիների աստվածաբանների խորհրդակցությանը մասնակցեցին նաև հայ եկեղեցու ներկայացուցիչներ՝ Նորսադեմիսի ա. Հակոբյանց վանքի դիվանապետ և Ժառանգավորաց վարժարանի ու ընծայարանի վերատեսուչ տ. Ծաֆե արքեպ. Աճեմյանը, Մայր Աթոռ ս. Էջմիածնի դիվանապետ և միջեկեղեցական հարաբերությունների բաժնի վարիչ տ. Արսեն եպս. Բերբերյանը և Վիեննայի հայոց հոգևոր հովիվ տ. Մեսրոպ Ժ. վրդ. Գրիգորյանը:

Հատկանշական է, որ հայ եկեղեցին միակն էր այդ խորհրդակցությունում ոչ քաղկեդոնական եկեղեցիներից:

ԵՀԽ-ի 5-րդ համագումարում ծրագրված է քննել հետևյալ վեց հարցերը, մեկ ընդհանուր ճշմարտանոյ՝ «Հիսուս Քրիստոս ազատագրում է և միացնում».

ա.—Խոստովանել Քրիստոսին այսօր.

բ.—Միությունն ի՞նչ է պահանջում.

գ.—Որո՞նք համաշխարհային հասարա-

կության. տարբեր հավատալիքների, մշակույթների և գաղափարախոսությունների տրամադրված համատեղ որոնումը.

դ.—Դաստիարակություն՝ ազատագրման և համաշխարհային հասարակության ըստեղծման համար:

ե.—Ընկերային անարդար կառուցվածքներ և պայքար ազատագրության համար.

զ.—Մարդկային զարգացում. իշխանության, մասնագիտացման և կյանքի մակարդակի երկդիմի բնույթը:

Անցյալ տարի, հունիսին, Բուխարեստում գումարված օրթոդոքս աստվածաբանների մի ժողով զբաղվել էր արդեն առաջին հարցով:

Կրետեի սույն ժողովը զբաղվեց երկրորդ և հինգերորդ հարցերով:

Այս տարի, սեպտեմբերին, օրթոդոքս աստվածաբանների մի այլ խորհրդակցություն է լինելու ս. Էջմիածնում՝ քննելու մի հարց՝ ծեսն իբրև ավետարանական քարոզություն, իբրև քրիստոնեական վկայություն և իբրև հոգեկանություն:

Կրետեի ժողովում «Միությունն ի՞նչ է պահանջում» վերնագրով բացման խոսք է ասել հայ եկեղեցու ներկայացուցիչ տ. Ծաֆե արքեպ. Աճեմյանը՝ շոշափելով հետևյալ

երեք կետերը ս. Ներսես Շնորհալու եկեղեցական միության սկզբունքով.

ա.—Եկեղեցու միության համար ավելի աղոթել, քան խոսել.

բ.—Կնքել խաղաղություն միանալուց առաջ.

գ.—Պահել ավանդությունները. փոխանակ ուրանալու դրանք:

Կրետեի ժողովը բաժանվեց 3 խմբի՝ առանձին-առանձին քննելու համար երեք հարցեր.

ա.—Եկեղեցու ընկերային և քաղաքական գործունեության աստվածաբանական բացատրությունը.

բ.—«Անարդար կառույցներ» բացատրության մասին.

գ.—Համաձայնություն. միության գաղափարը սահմանելու մի փորձ, այնպես, ինչպես ըմբռնում է օրթոդոքս եկեղեցին՝ ոչ թե իբրև ապագա հույս, այլ իբրև գոյություն ունեցող իրականություն՝ ինքն իր մեջ:

Վերջում ժողովը գումարեց իր եզրափակիչ նիստը՝ ատենապետությամբ տ. Շահեարեայ. Աճեմյանի՝ քննելու համար յուրաքանչյուր խմբի աշխատանքի արդյունքը:

Մարտի 13-ին, ուշ երեկոյան, տ. Արսեն

եպս. Բեքբերյանը և տ. Մեսրոպ ծ. վրդ. Գրիգորյանն այցելեցին Հերակլիոնի հայ համայնք, մանրամասնորեն ծանոթացան նրանց եկեղեցական-ազգային գործունեությանը: Տ. Արսեն սրբազանը հաղորդեց Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի ողջույններն ու օրհնությունները Հերակլիոնի հայ համայնքին:

Մարտի 16-ին տ. Արսեն սրբազանը Փերիսթերիի ս. Աստվածածին եկեղեցում, Գալլաստյան կիրակի օրը, ս. պատարագ է մատուցում և Բանին կենաց քարոզությամբ խանդավառում հավատացյալներին՝ հաղորդելով նաև Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի ողջույններն ու օրհնությունները:

Մարտի 17-ին տ. Արսեն սրբազանն այցելում է Վիեննա՝ ընկերակցությամբ տ. Մեսրոպ ծ. վրդ. Գրիգորյանի: Վիեննայում տ. Արսեն սրբազանը հյուրընկալվում է Վիեննայի արքեպիսկոպոս կարդինալ Ֆրանց Կյունիգի կողմից՝ նրան հաղորդելով Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի սիրո ողջույնները:

Տ. Արսեն սրբազանը Մայր Աթոռ է վերադառնում մարտի 20-ին:

